

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA VELENJE

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP).
- **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje, in sicer enega za krajša pridržanja (do 12 ur)² in enega za daljša pridržanja (do 48 ur)³. V času našega obiska na PP ni bilo pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 11. 5. 2017**.⁴
- **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec varuha) ter en predstavnik pogodbenih nevladnih organizacij (Pravno informacijski center nevladnih organizacij – PIC).
- **Vsebina obiska:** sprejela sta nas dežurni policist in komandir, s katerim smo opravili pregled prostorov PP, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja ter zaključni pogovor.

¹ V letu 2017 (v času od 1. 1. 2017 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili skupaj 23 pridržanj.

² Prostor je primeren za pridržanje ene osebe in je opremljen z lesenim ležiščem, žimnico, umivalnikom s tekočo vodo in kovinsko WC školjko.

³ Prostor je primeren za pridržanje ene osebe in opremljen z lesenim ležiščem, žimnico, pritrjeno mizo in pritrjenim stolom, kovinsko WC školjko, umivalnikom s tekočo vodo in sistemom, ki omogoča uravnavanje umetne svetlobe.

⁴ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 9. 4. 2015.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 25. 5. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 19. 6. 2017, torej 25. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da je bilo upoštevano priporočilo, DPM iz prejšnjega obiska, da se prouči možnost zmanjšanja najnižje svetilnosti luči v prostorih za pridržanje v nočnem času, saj je to sedaj mogoče zmanjšati na ustrezno minimalno jakost,
- da PP še vedno uporablja poseben obrazec »pregled prostorov za pridržanje«, ki ga odgovorni pomočnik za področje pridržanj izpolni vsaj enkrat mesečno med pregledom prostorov za pridržanje,
- da je bil od prejšnjega obiska na PP posodobljen in razširjen sistem video nadzora, ki sedaj pokriva celotno pot od kletnega vhoda v PP do prostora za sprejem osebe, ki ji je bila odvzeta prostost,
- da nov video sistem omogoča tudi shranjevanje posnetkov, kar prejšnji ni omogočal,
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se nabiralnik pri vhodu na PP označi z namenom, saj je bil ta dejansko označen z napisom »anonimno oddajanje pripomb in pohval«,
- da so na oglasni deski ob dežurnem policistu izobešeni različni plakati, med drugim tudi plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost ter plakat PIC glede zagotavljanja brezplačne pravne pomoči tujcem in
- da je po novem v čakalnem prostoru ob dežurnem policistu na steno pritrjen TV sprejemnik, na katerem so se v času našega obiska predvajale izobraževalne vsebine (video o varni uporabi kolesa v prometu).

► predlog DPM

► odziv pristojnih

DPM: predlagali smo, da se na PP preveri oziroma poskuša ugotoviti in odpraviti vzrok nastajanja vonja po fekalijah v prostorih za pridržanje in prostoru za sprejem pridržanih oseb.⁵

MNZ: sporočamo, da bo glede vzroka nastajanja vonja po fekalijah v prostorih za pridržanje in prostoru za sprejem pridržanih oseb opravljen ogled, nato pa bodo poskušali pomanjkljivost odpraviti.

DPM: predlagali smo, da se PP zagotovi vsaj še nekaj rezervnih vzglavnikov, da se le-te lahko ustrezno čisti.⁶

MNZ: sporočamo, da je bil podan predlog za nabavo dveh dodatnih vzglavnikov.

DPM: je že med obiskom, ter nato še v poročilu predlagal, da se policiste opozori, da poskrbijo, da osebe, ki so bile nameščene v prostoru za razgovore, dokumentacijo vzamejo s seboj oziroma, da policisti poskrbijo, da se morebitno puščeno dokumentacijo odstrani iz prostora in shrani pri arhivskem izvodu primera. Na podlagi prej navedenega smo tudi predlagali, da se vzpostavi evidenca čiščenja govorilnice številka 1 in 2.⁷

MNZ: sporočamo, da so dokumentacijo, ki se je nahajala v prostoru številka 2 odstranili, policiste pa opozorili, da poskrbijo, da se morebitna puščena dokumentacija vedno odstrani iz prostorov in shrani v arhiv. Na PP menijo, da za vzpostavitev evidence čiščenja prostorov ni potrebe, saj so prostori vedno čisti, za morebitno puščeno dokumentacijo pa so odgovorni policisti in ne čistilka.

DPM: predlagali smo, da se preuči možnost namestitve video nadzora v sobi za razgovore številka 1 in številka 2.⁸

MNZ: sporočamo, da namestitev video nadzornega sistema v govorilnice številka 1 in številka 2. trenutno ni predvidena.

DPM: predlagali smo, da se prouči možnost, da se PP zagotovi ustrezno

MNZ: sporočamo, da bo preučena možnost zagotovitve ustrezne avdio in

⁵ Navkljub prezračevalnemu sistemu v prostorih za pridržanje, je bilo v njih ter v prostoru za sprejem pridržanih oseb zaznati blag vonj po fekalijah. Zaznamek v zvezi s tem je vsebovan tudi v obrazcih o mesečnem pregledu prostorov za pridržanje za marec in april 2017, v katera je DPM vpogledal ob obisku.

⁶ Ob obisku je bilo ugotovljeno, da PP razpolaga le z dvema vzglavnikoma.

⁷ PP razpolaga tudi z dvema prostoroma za opravljanje razgovorov, ki se nahajata nasproti dežurnega policista. Soba za razgovore številka 1 je opremljena z dvema stoloma, mizo, plakatom MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost ter zavarovanim oknom, ki zagotavlja dobro mero naravne svetlobe. Soba za razgovore označena s številko 2 je bila prav tako opremljena z dvema stoloma, mizo, plakatom in brošuro MNZ s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost, pri čemer ta prostor okna, ki bi zagotavljal naravno svetlobe, ni imel, vendar pa je bila ta pomanjkljivost nadomeščena z ustreznim svetlobnim telesom. V času obiska smo v tem prostoru na mizi našli dve odločbi o odvzemu prostosti in pridržanju z dne 4. 3. 2017, kar očitno kaže na to, da na PP ni bilo spoštovano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, ko so bili v tem prostoru na mizi različni letaki in star časopis.

⁸ Ob tokratnem obisku je bilo tudi ugotovljeno, da ni bilo realizirano priporočilo iz prejšnjega obiska, da se govorilnica številka 1 in 2 opremita z video nadzornim sistemom.

opremo za avdio in video snemanje zaslišanj.⁹

video opreme za snemanje zaslišanj. Po potrebi si enota le-to lahko že zdaj izposodi od druge enote.

DPM: predlagali smo, da pristojna služba idejo komandirja o ureditvi posebnega prostora le za izvajanje zaslišanj preveri in če je to izvedljivo, tudi realizira.

Predlagali smo tudi, da se ob naslednji prenovi PP prouči možnosti tudi ureditve dejanskega dostopa za invalidne osebe (npr. klančina ali dvigalo).¹⁰

Prav tako smo ponovno predlagali, da se preučijo možnosti za ureditev primerno ograjenega prostora, ki bi osebam, ki jim je odvzeta prostost, omogočal gibanje na prostem brez stalnega fizičnega nadzora dveh policistov. Ob tem tudi znova opozarjamo na priporočilo Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob zadnjem obisku v Sloveniji, in sicer, da je treba sprejeti ukrepe, da se vsem osebam, ki jih policija pridržuje 24 ur ali več, zagotoviti gibanje na prostem.¹¹

MNZ: sporočamo, da bodo predlogi za ureditev posebnega prostora za zaslišanje kakor tudi ureditev dejanskega dostopa za invalide in prostora za gibanje na prostem preučeni in realizirani, kolikor bodo to dopuščale tehnične zmožnosti.

DPM: glede na pojasnilo komandirja, da je popravilo nepritrjenih plošč na začetku stopnišča dostopa do vhoda PP že natočeno, smo izrazili pričakovanje, da je bila ta pomanjkljivost že odpravljena.¹²

MNZ: sporočamo, da so bile nepritrjene ploščice na začetku stopnišča pri dostopu do vhoda v PP že pritrjene.

DPM: ponovno smo predlagali proučitev

MNZ: sporočamo, da je bil primer

⁹ Nadalje je komandir pojasnil, da se soba v kletnih prostorih, ki se je prej uporabljala za zaslišanja, sedaj ne uporablja več in se sedaj uporablja za hranjenje opreme in orožja. Glede izvajanja zaslišanj pa je pojasnil, da se ta sedaj opravljajo v pisarnah lokalnih kriminalistov - policistov. Ob obisku je bilo ugotovljeno, da PP ne razpolaga z opremo za avdio in zvočno snemanje zaslišanj. Snemanje zaslišanj je pomembno tudi zaradi zagotavljanja in možnosti dokazovanja pravilnosti postopka in zagotavljanja varnosti udeležencev, vključno s policisti.

¹⁰ Ugotovljeno je bilo, da je bilo delno realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska glede dostopa za invalidne osebe, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da je bil pred stopniščem, ki vodi na PP, montiran zvonec, s katerim invalidna oseba lahko opozori na svoj prihod, kar velja pohvaliti. Poleg tega videonadzorni sistem ob vходу omogoča, da dežurni policist vidi osebo, ki je zvonec uporabila.

¹¹ Glede sprehajališča za osebe, ki jim je odvzeta prostost, je bilo ugotovljeno, da ni bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska. PP osebam, ki jim je odvzeta prostost, sprehod še vedno omogoča v spremstvu dveh policistov na dvorišču oziroma parkirišču za stavbo PP.

¹² Ob obisku je bilo ugotovljeno, da dve kamniti plošči na začetku stopnišča odstopata oziroma sta se odlepili in sta potrebni popravila. Komandir PP je v zvezi s tem pojasnil, da je popravilo že naročeno.

možnosti uvedbe t.i. SOS telefona tudi na ostalih PP v Republiki Sloveniji, saj ob dosedanjih obiskih nismo zasledili, da bi do tega že prišlo na katerikoli drugi PP v Republiki Sloveniji.¹³

razpolaganja z mobilnim telefonom, ki je namenjen izključno gluhih in naglušnim že ob prejšnjem obisku ocenjen, kot primer dobre prakse. Kot ste že sami ugotovili je naveden telefon rezultat dobrega sodelovanja med Mestno občino Velenje in tamkajšnjim Društvom gluhih in naglušnih Velenje. Prav tako po naših podatkih navedena društva ne delujejo na območju vseh PP, kot je to v Velenju.

DPM: predlagali smo, da se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj. Predvsem pa, da se policiste opozori na dosledno spoštovanje zakonsko predpisanih rokov za vročanje uradnih obrazcev potrebnih za izvedbo pridržanj.¹⁴

MNZ: sporočamo, da so bile policistu predložene nepravilnosti, z njim je bil s strani vodstva PP opravljen tudi opozorilni razgovor. O vseh ugotovljenih nepravilnostih so bili 15. 6. 2017 seznanjeni vsi policisti na PP.

¹³ PP še vedno razpolaga z mobilnim telefonom (t.i. SOS mobilni telefon), ki ga je pridobila v sodelovanju z Mestno občino Velenje in Društva gluhih in naglušnih Velenje. Ta mobilni telefon je namenjen izključno gluhih in naglušnim za pošiljanje nujnih SMS sporočil v primeru, ko je potrebna pomoč policije ali nujna zdravstvena pomoč. Mobilni telefon je nameščen pri dežurnem policistu, uporablja pa se ga tudi v primerih, ko je pridržana oseba gluha ali nema, saj lahko s pomočjo telefona o svojem pridržanju obvesti odvetnika in kontaktira z drugimi organizacijami za varstvo njenih pravic.

¹⁴ Pri pregledu pridržanja (25. do 26. 4. 2017, začetek postopka ob 20.57 uri, pridržanje odrejeno med 21.00 do 8.08 ure, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu »opravila med pridržanjem/zadržanjem« navedeno »ob 00.28 uri 26. 4. 2017 dana tableta in nato ves čas spi«, prav tako je nadalje navedeno »26. 4. 2017 01.10 fizična kontrola spi«, hkrati pa je v obrazcu »Sklep o pridržanju« navedeno, da mu je bil ta vročen 26. 4. 2017 ob 1.00 uri«, kar je težko verjeti, če naj bi oseba takrat spala, je pa res navedeno, da je oseba podpis prejema sklepa zavrnila. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je v tem primeru pretekel zakonski rok treh ur za vročitev sklepa.